

Rapport visselblåsarfunktion 2021

Alingsås kommun

Årlig rapportering från visselblåsarfunktionen för 2021

Sammanfattning

Visselblåsarfunktionen i Alingsås kommun trädde i kraft 1 januari 2020. Under 2021 har funktionen fortsatt att ta emot rapporter och anmälningar angående misstänkta allvarliga oegentligheter samt utrett dessa.

År 2021 har i stor utsträckning liknat år 2020 vad gäller antalet visselblåsaranmälningar samt även deras karaktär.

Inkomna ärenden

Det har inkommit tio visselblåsarärenden under 2021, jämfört med elva under 2020. Tre av anmälningarna rörde samma omständigheter. Anmälningarna har inkommit via funktionens e-post och via e-tjänst.

De förvaltningar som berörs av anmälningarna som inkommit under året är kommunledningskontoret, kultur- och utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen samt vård- och omsorgsförvaltningen.

Visselblåsaranmälningarna har baserat sig på följande angivna omständigheter:

- Jäv vid beslutsfattande eller myndighetsutövning – både vad gäller politiska beslut och tjänstepersoners handläggning,
- felaktigt förhållningssätt till restriktioner med anledning av spridningen av covid-19 vid kommunalt arrangemang,
- arbetsmiljöproblem,
- bristfälligt ledarskap,
- felaktigt genomförd omorganisering,
- tjänstefel samt
- felaktig hantering av anställningsärende.

I nio av tio inkomna anmälningar har uppgiftslämnaren valt att vara anonym.

Utredning

Alla ärenden som inkom 2021 har utretts och därefter kunnat avslutas. I samtliga ärenden har först en mindre utredning genomförts för att avgöra om ärendet är en visselblåsning eller inte eller om ärendet redan är behandlat. I de fall som ärendet kvalificerat sig har en mer djupgående utredning utförts. Vissa ärenden har kunnat avslutats endast med grund i vad som framkommit i utredningen. I andra ärenden har visselblåsarfunktionen lämnat

rekommendationer angående fortsatt hantering. Ytterligare några ärenden har kunnat avslutas efter att rekommenderad åtgärd vidtagits av berörd del av organisationen.

Alla anmälningar som inkom under 2021 har kunnat utredas internt inom organisationen.

Liksom under 2020 utgör det en utmaning att avgöra vilka ärenden som de facto utgör visselblåsar-anmälningar. Den information som delges kommunen i anmälningarna behöver dock i vilket fall tas om hand inom organisationen, och vidarebefordras därför till rätt förvaltning, eller avdelning inom kommunledningskontoret, för vidare utredning och vidtagande av eventuella åtgärder.

I föregående års återrapportering drogs slutsatsen att det föreligger vissa svårigheter att hålla visselblåsarfunktionen renodlad för just visselblåsarärenden. För att underlätta en stringent hantering framöver kommer rutiner för bedömningen av de inkomna ärendena att tas fram. Rutinen ska fungera som stöd i bedömningen av vilka anmälningar som enligt lagens kriterier utgör visselblåsar-anmälningar, och tydliggöra hur de ska hanteras jämfört med annan information som inkommer via visselblåsarfunktionen.

Ny lagstiftning

17 december 2021 trädde ny lagstiftning gällande skydd för visselblåsare i kraft. Den nya visselblåsarlagen, lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, ersätter tidigare lagstiftning på området. Utifrån den nya visselblåsarlagen har riktlinjerna för visselblåsarfunktionen reviderats.

Den nya visselblåsarlagen bidrar till uppmärksamhet kring visselblåsarärenden hos myndigheter och organisationer, och även i media. Uppmärksamheten kommer troligtvis leda till ett ökat antal anmälningar, men höjer förhoppningsvis även den allmänna kunskapen kring vad som är att betrakta som en visselblåsar-anmälan och vilka anmälare som träffas av skyddet i den nya lagstiftningen.

I samband med att de nya riktlinjerna träder i kraft kommer även en informationsinsats att göras inom kommunkoncernen. Särskilt fokus kommer att läggas på de kommunala bolagen och räddningstjänsten, för att uppmärksamma medarbetare om funktionen omfattar hela kommunkoncernen.

I sammanhanget kan nämnas att Alingsås kommuns visselblåsarfunktion har fått fungera som inspiration och modell för ett flertal andra kommuner som nu arbetar fram sina egna visselblåsarfunktioner med anledning av den nya visselblåsarlagen.